

दैनिक

आधिकारनामा

Email : adhikarnama2021@gmail.com

Web : www.adhikarnama.in

○ मुख्य संपादक : निलेश बा. किरतकर मो. ९६६५३८२७८०, ९७६६३८२७८०

○ कार्यालय : दै. अधिकारनामा, विवरा जि. अकोला - ४४४५११

अकोला

* मंगळवार दि. ०६ सप्टेंबर २०२२ * वर्ष २ रे * अंक १४ * किंमत २ रुपये * RNI Title Code No. : MAHMAR50842

‘एकनाथजी आणि देवेंद्रजींची जोडी...” लिंग ट्रस ब्रिटनच्या नव्या पंतप्रधान

मुंबई दौरा संपताच अमित शाहांचे सूचक ट्रिवट

दै. अधिकारनामा

मुंबई : देशाचे गृहमंत्री अमित शाह यांचा बहुचार्हत आणि बहुप्रतिक्षित मुंबई दौरा आज पार पडला. काल राती मुंबई दाखल झालेल्या अमित शाह यांनी आज शहरातील निवडक गणपती बाण्याचे दर्शन घेतले. मुंबईतील प्रसिद्ध अशा लालवाण्या राजा गणरायाच्या दर्शनाने त्यांनी दौऱ्याची सुरुवात केली. त्यानंतर वर्षी येथील मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांच्या घरातील गणरायाचे आणि सागर बंगल्यावरील देवेंद्र फडणवीस यांच्या घरातील गणरायाचे अमित शाह यांनी दर्शन घेतले. या दौऱ्यामध्ये अमित शाह यांनी मुंबई भाऊपाचा नेते, मंत्री आणि पदाधिकार्यांचा मार्गदर्शन केले. येथीली अमित शाह यांनी शिवसेना पक्षप्रमुख उद्घव ठाकरे यांच्यावर जोरदार ठीका करत, ‘उद्घव ठाकरेनी आपल्याला दगा दिला आणि शिवसेनेने पाठी खंजीर खुपसला’, असे थेट मत व्यक्त केले. त्यानंतर, अमित शाह यांनी

मुंबई दौरा संपताच एक सूचक ट्रिवट केले. ठुंडीत भाऊपा खासदार, आमदार आणि नागरसेवक यांच्यासोबत बैच्क घेऊन वर्चवी केली. पत्रप्रधान नंद्रे मोदी यांच्या नेतृत्वात एकनाथ शिंदे आणि देवेंद्र फडणवीस ही जोडी जनतेच्या हितासाठी समर्पित तृतीने काम करत आहेत, जनता

NDA सोबत आहे. मला विश्वास आहे की आगामी BMC निवडणुकीत NDA प्रवंच बहुमताने विजयी होईल, असे सूचक ट्रिवट अमित शाह यांनी केले.

तुम्हाला माहीती आहे, उद्घव ठाकरेनी आपल्याला दगा दिला. शिवसेनेने पाठी खंजीर खुपसल. त्यामुळे उद्घव ठाकरेना जमीन दाखवा. भाजपने कथीच

छोटा भाऊ-भोगा भाऊ हटले नाही. राजकारणात काहीही करा, पण धोका सहन करू नका. जे दगा देतात त्यांना योग्य शिक्षा आलीच पाहिजे. प्रत्येक कार्यकर्ता मैदानात उत्तरला पाहिजे. तुम्ही पंतप्रधान नंद्रे मोदीच्या नावावर, नेते देवेंद्र फडणवीसांच्या कामावर मर्तं मागितली आणि जिकून अले. त्यानंतर तुम्ही जनतेचा विश्वासघात केला. मुंबईतल्या राजकारणावर वर्चव्स वेवेन केवल भाजपचे असाये. उद्घव ठाकरेनी केवल दोन जागांसाठी २०१४ यांच्ये आपल्यासोबत युती तोडील. ते खायाची पुलाव कवकत होते. त्यांना वाटलेला भाजपा युती तोडणार नाही. आपल्यांशिवाय भाजपांच काय होणार, आपल्याच जास्त जागा जिकून येतील, असा त्यांचा समज होता. जो चुकीचा रुला, असा ठोला अमित शाहांनी उद्घव ठाकरेना लगावला.

राजीनामा देत बंद पुकारले होते. नवा नेता निवडण्याच्या प्रक्रियेला यात सरकारचे मंत्रीदेखील सुरुवात झाल्यानंतर सुनक आणि असल्याने जॉन्सन यांनी अंदर ट्रस योचात चुरूस होती. देशेत राजीनामा दिला होता. यानंतर नवा रोजगार संकट, औद्योगिक पंतप्रधान निवडण्याची प्रक्रिया सुरु असांतां आणि मंदीचा सामान ज्ञाली होती. कॉन्वन्हेटिव पक्षाचा

धेण्यास लिंग तयार आहेत. टीव्ही डिवेटमध्ये सुनक त्यांच्या खूप मागे पडले होते. मीडिया रिपोर्ट्सुनास, निवडणूक प्रचारारप्यान, ऋषी सुनक हे देशातील समस्यांबाबत जनेतवर फारसा प्रभाव टाकू शकले नाहीत तर कझाल्टेहि यशस्वी त्रिया लिंग ट्रस या ते करण्यात यशस्वी उरल्या आहेत. लिंग ट्रस यांनी कर करण्याचा आश्वासानावर निवडणूक लढवली आहे. पंतप्रधान झाल्यास १.२५ टक्क्यांपर्यंत कर कपात करण्याचे आश्वासन त्यांनी दिले आहे, तर ऋषी सुनक याउलट कर वाढवण्याचा आप्रह धरत राहिले. कर कपातीचा फायदा फक्त श्रीमंतीनाच होइल, त्यामुळे त्यांची गरज नाही असे ऋषी सुनक यांनी म्हटले होते.

दै. अधिकारनामा

ब्रिटनमध्ये गेल्या काही कालापासून सुरु असलेल्या पंतप्रधान पदाची निवड आज संपली आहे. अनिवासी भारतीय उद्योगक ऋषी सुनक यांच्या पराभव करून लिंग ट्रस ब्रिटनच्या नव्या पंतप्रधान बनल्या आहेत. ऋषी सुनक आणि लिंग ट्रस यांच्यात दुर्शीची लढत पाहायला मिळाली होती. ब्रिटनच्ये पंतप्रधान फारिस झॉसन यांनी राजीनामा दिला होता. लैगिक शोषणाचे आरोप असल्यातील क्रिस पिंचर यांना बोरिस यांनी सरकारमध्ये सहभागी करून घेतल्याचा वाद उकाळून आला होता. यामुळे सुनक यांच्यासह जवळपास ५० जांतांनी ज्ञाली होती. कॉन्वन्हेटिव पक्षाचा

दै. अधिकारनामा

काबुल : युक्त्रेन - रशियाच्या युद्धाला सहा माहिने पूर्ण झाले आहेत. अशातच आता रशियाला बाहेरच्या देशांतही दृढ्याला सामोरे जावे लागत आहे. अफगाणिस्तानची राजधानी बादाबुलमधील रशियन दुतावासासमोर आज भीषण आत्मघाती बॉम्बहला झाला आहे. यामध्ये देवी देशीने राजनैतिक अधिकाऱ्यांचा मृत्यू झाला आहे. तर ११ जून यजवांी झाले आहेत. अशातच आता रशियाला तालिबान सरकारने आपलार्यांत एकही यांची हल्लेखारे दुतावासासोबत त्याला ठोर करण्यात आल्याचे यांची खाली योग्यात आहे. यामध्ये देवी देशीने राजनैतिक अधिकाऱ्यांचा मृत्यू झाला आहे. यामध्ये देवी देशीने राजनैतिक अधिकाऱ्यांची आपली देखील झाला आहेत. यासोबत यांची खाली योग्यात आहे. यामध्ये देवी देशीने राजनैतिक अधिकाऱ्यांचा मृत्यू झाला आहे.

शालेला स्कोप इतका शक्तिशाली रशियाचे म्हटले आहे.

शिंहासनाची काया फुटल्या आहेत. दिवासाठी लोक अंजवाला असे एका नागरिकाने म्हटले आहे. कॉलापासून २० जांचांचा मृत्यू होता झाला होता तर ३० जून जाखी मृत्यू होते. असा प्राथमिक अंदाज आहे.

रशियन दुतावासासमोर आज भीषण आत्मघाती बॉम्बस्ट्रोटात एक अफगाण धर्मगुरु तसेच इतर काही जण ठार झाले. मौशीदीत आणखी एक स्फोट झाला होता ज्यात २९ जांचांचा मृत्यू झाला होता तर ३० जून जाखी मृत्यू होते.

पाकिस्तानात पुरामुळे हाहाकार; १३०० जणांचा मृत्यू

दै. अधिकारनामा

पाकिस्तानमध्ये पुरामुळे हाहाकार माजला आहे. मुस्लिम राजास अही महापुरो जेन्जीवन विस्कलीत झाले आहे. या पुरात आतापर्यंत एकदूप १३०० लोकांचा मृत्यू झाल्याचे सांगण्यात आहे. तसेच, पुरामुळे आता संक्रमणाचा धोका वडाला आहे. संक्रमणामुळे होणरे रोग पसरूनयेत, यासाठी अधिकाऱ्यांची प्रयत्न तीव्र केले आहेत. याशिवाय, पाकिस्तानची आर्थिक स्थितीही कोलमडली आहे. या पुरात पाकिस्तानचे १२.५ अब्ज अपेक्षित कॉविलंबीचे राजेश मोरे, राजेश कदम आदी उपरिष्ठित होते.

पाकिस्तानात आशा परिस्थितीत आहे.

याचबरोबर, पुराचे पाणी यांची जावीकामी देखील आहे. संधंचा परिसर पुराने झालेली देखील प्रभावित झाले आहे. यामुळे यामध्ये दृष्टिकोंवरीचे पक्की संचारावर असंतोषीत आहेत. याची निवडणुकी देखील आहे. याची निवडणुकी अंदाजावर आपली अधिकाऱ्यांची आवाज आहेत. याची निवडणुकी अंदाजावर आपली अधिकाऱ्यांची आवाज आहेत. याची निवडणुकी अंदाजावर आपली अधिकाऱ्यांची आवाज आहेत.

त्यांच्यामध्ये विविध प्रकारचे आजारही पसरत आहेत. या आजाराचा सर्वेतिक बळी लहान मुळे होत आहेत. प्रांतातील निवारा शिविरांमध्ये किमान ४७,००० गर्भवती महिला होत्या, वारंवार होणारी संसर्गमुळे होणारे आजारही रोखण्यासाठी सरकारकून प्रयत्न केले जात आहेत. महापुरुषे देशाचा एक तुरीयांश भाग बुडाला आहे आणि ३३ मिलिनहून अधिक लोक विस्थापित झाले आहेत. आपांची डल्मल्ले लेल्या पांडिस्तानच्या अर्थव्यवस्थेला १२.५ अब्ज डॉलर्सचे आर्थिक नुकसान झाले आहे. जिओ न्यूजीच्या अहवालनुसार, महागाई दर २४ टक्क्यांपर्यंत २७ टक्क्यांपर्यंत पोहोचण्यासाठी अंदाजावारे आहे आणि चालू आर्थिक वर्षात तो ३० टक्क्यांपर्यंत पोहोचेल. याशिवाय, गरीबी (इडनैट) अणि बेरोजगारी २९.९ टक्क्यांपर्यंत होत आहेत. आपांची शिविरांमध्ये ३६ टक्क्यांपर्यंत अधिक वाढण्याची शिविरांमध्ये होते.

कॅन्डात २५ जणावर चाकूने हल्ला

दै. अधिकारनामा

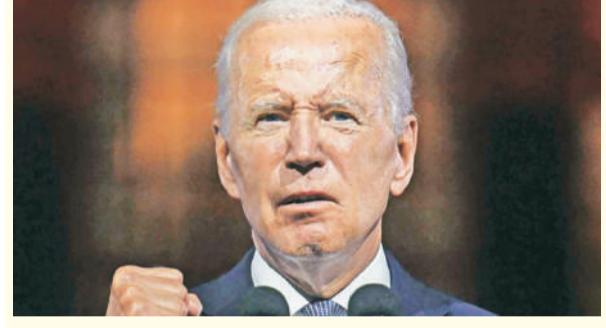
नवी दिल्ली : कॅन्डात धक्कादायक घटना घडली आहे. कॅन्डाच्या सस्केवेन अंतरात वेगवेगळ्या ठिकाणी चाकू हल्ल्यात १० जांचांचा मृत्यू झाला आहे, तर १५ जून यजवांी झाल्याचे सांगण्यात येत आहे. हल्लेखोर फरार आहेत. रॉयल कॉर्डियन माउंटन पोलिसांनी (आरस्टरस्ट्राइट्रिप्पर्स) हल्लेखोरांसद्भावात अलर्ट जारी केला आहे. सर्स्केवेन अंतरात वेगवेगळ्या ठिकाणी चाकूने हल्ला आहे. याची निवडणुक

संपादकीय

बायडेन यांचा अगतिक इशारा

अमेरिकेचे अध्यक्ष जोसेफ बायडेन यांनी फिलाडेल्फियातील ऐतिहासिक वास्तु असलेल्या इंडिपॅडन्स हॉलजवळ केलेले भाषण अमेरिकेतील दुभंगलेल्या राजकीय स्थितीवरील इशारावजा भाष्य ठरले. ते प्रचारकीदेखील होते, कारण येत्या नोव्हेंबर महिन्यात अमेरिकेत मध्यावधी निवडणुका होत आहेत. प्रतिनिधिगृहाच्या सर्व ४३५ जागा, सेनेटच्या ३५ जागा, त्याचबरोबर ३६ राज्यांमध्ये गव्हर्नर निवडणुका होत आहेत. अमेरिकी काँग्रेसवर नियंत्रणासाठी ही निवडणूक अत्यंत महत्वाची आहे. सध्या सेनेटमध्ये डेमोक्रॅट्स आणि रिपब्लिकन यांना समसमान ५० जागा आहेत. त्यामुळे एखाद्या मुद्द्यावर कोंडी झाल्यास ती फोडण्यासाठी सदनाच्या

सभापती उपाध्यक्ष कमला हेरिस यांचे मत निर्णयक ठारायचे. अमेरिकी प्रतिनिधिगृहातही डेमोक्रॅट्सना ४३५ पैकी २२० जागा म्हणजे काठावरचे बहुमत आहे. ते तसेच राखणे किंवा वाढवणे, तसेच सेनेटमध्ये बहुमत प्रस्थापित करणे हे डेमोक्रॅट्ससमोरील आव्हान आहे. अमेरिकेत बच्याचदा मध्यावधी निवडणुकांमध्ये अध्यक्षांच्या पक्षापेक्षा वेगळ्या पक्षाच्या बाजूने कौल मिळालेला आहे. असा कौल रिपब्लिकनांच्या बाजूने जाऊ नये, ही बायडेन यांची प्रधान आकांक्षा. पण हा मुद्दा केवळ एका पक्षाच्या बाजूने कौल दिला जाण्याचा नाही, असा इशारा त्यांनी दिलेला आहे. रिपब्लिकनांना – म्हणजेच ट्रम्प यांच्या समर्थकांना कौल देणे हे अमेरिकी लोकशाहीच्या गळ्याला नख लावल्यासारखे ठरेल, याकडे बायडेन यांनी लक्ष वेधले आहे. ज्या फिलाडेलिफ्यात जवळपास २५० वर्षांपूर्वी अमेरिकी स्वातंत्र्याचा जाहीरनामा लिहिला गेला, त्याच शहरात अमेरिकेच्या लोकशाहीविषयी त्यांना इशारा दूयावासा वाटणे हे सूचक आहे. याचे कारण ट्रम्प यांनी रिपब्लिकन पक्षामध्ये पुन्हा प्रभाव पाडायला सुरुवात केली आहे.

जवळपास अर्धा डिज्नन प्रकरणांमध्ये त्यांच्याविरुद्ध चौकशी सुरु आहे. त्यात सर्वात गंभीर प्रकरण आहे, ६ जानेवारी २०२९ रोजी कॉपिटॉल इमारतीवरील जमाव हल्ला. २०२० मधील अध्यक्षीय निवडणूक बायडेन आणि डेमोक्रेटिक पक्षाने जिंकलीच नाही, तीत आम्हीच विजयी ठरलो असे हास्यास्पद कथानक ट्रम्प आणि त्यांच्या समर्थकांनी पराभव दिसू लागताच आळवले. त्यांच्या पराभवावर शिक्कामोर्तबाची प्रक्रिया सुरु असतानाच कॉपिटॉल इमारतीवर ट्रम्पसमर्थक चाल करून गेले होते. आजही ट्रम्प यांच्या कथानकावर विश्वास असणारे रिपब्लिकन सेनेटर, प्रतिनिधी आणि गवर्नर मोठ्या संघेने आहेत. मध्यावधी निवडणुकांसाठी रिपब्लिकन उमेदवार ठरण्यासाठी पक्षांतर्गत निवडणूक मेळावे (प्रायमरीज) सुरु झाले आहेत. त्यांमध्ये ट्रम्पसमर्थक निवडून येत आहेत आणि ट्रम्पविरोधक पराभूत होत आहेत. ‘निवडणूकहनन कथानक’वर ट्रम्प यांच्या समर्थकांचा गाढ विश्वास आहे आणि कॉपिटॉल इमारतीवरील हल्ल्याला त्यांचा आजही निःसंदिग्ध पाठिंबा आहे. बायडेन यांनी अडखळत्या

सुरुवातीनंतर अनेक महत्वाची विधेयके द्विपक्षीय मतैक्यातून महत्प्रयासाने काँग्रेसमध्ये संमत करवली. याच काँग्रेसमध्ये उद्या ट्रम्प समर्थकांचे प्राबल्य प्रस्थापित झाले तर वातावरण बदल, आरोग्यविमा, स्थलांतरित अशा अनेक महत्वाच्या मुद्द्यांवर त्यांची कोंडी केली जाईल. ज्या दिवशी डेमोक्रॅट्सच्या प्रभावाखालील कॉलिफोनिच्या राज्यात पेट्रोलियम वाहनांवर २०३५ पासून पूर्ण बंदी घातली जाते, त्याच दिवशी रिपब्लिकन प्रभावाखालील टेक्सास राज्यात गर्भपात बेकायदा ठरवला जातो.. अशा दुभंगलेल्या अमेरिकेत ट्रम्प विचारसरणीला थोडेही झुकते माप मिळाले, तर लोकशाहीचा कडेलोट होईल असा अगतिक इशारा बायडेन देतात.

नेते राज ठाकरेच्या भेटीसाठी का जातात..?

२०१७ मध्ये झालेल्या मुंबई महापालिका निवडणुकीत शिवसेनला ३०.४१४३ मत मिळाली होती तर भाजपला २८.२८३३ या पाच वर्षात पुलाखालून बरेच पाणी वाहून गेले. शिवसेनेची ही मत शिंदे गटाकडे गेली नाहीत तर ती किमान राज ठाकरे यांच्या मनसेकडे तरी जावीत, यासाठी राजकीय नियोजन सुरु झाले आहे. राज यांना वारंवार वेगवेगळ्या नेत्यांनी भेट देण्याने त्यांचे वेगळे महत्त्व अधोरेखित करायचे, त्याचवेळी उद्घव ठाकरे कुठेही चर्चेतच येऊ नयेत, अशा रणनीतीची शक्यताही पुढे येत आहे. उपमुख्यमंत्री झाल्यानंतर देवेंद्र फडणवीसराज ठाकरे यांच्या भेटीला गेले, तेहा त्यांच्या मातोश्रीनी फडणवीस यांचे औक्षण केले. मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे गणपतीच्या निमित्ताने राज ठाकरे यांच्या घरी जाऊन त्यांच्या मातोश्रीना नमस्कार करून आले. भाजपचे मुंबईचे माजी अध्यक्ष आणि कॅबिनेटमंत्री मंगल प्रभात लोढा मंत्री झाल्यानंतर राज ठाकरे यांना भेटून आले. राज यांना गेल्या काही महिन्यांत भेटीसाठी कोणते नेते गेले याची यादी केली तर तीच भली मोठी होईल.

युढे करणे ही एक शक्यता आहे. भाजपने उद्धव ठाकरे यांना दगा दिला; असे ज्यांना वाटते, पण ज्यांच्यापुढे राज ठाकरे हा पर्याय म्हणून उभा करायचा ही दुसरी शक्यता त्यात आहे. जो मतदार उद्धव ठाकरे यांना सोडून जाईल तो राज ठाकरेंकडे येईल, अशी राजकीय मांडणी पडद्यामागे केली जात आहे. राज ठाकरे याचे काही पुस पॉइंट आहेत, जे अन्य कोणत्याही नेतृत्यांकडे नाहीत. उद्धव ठाकरे यांच्यावर टीकाची आणि कठोर टीका करण्याची क्षमता कफ्त राज ठाकरे यांच्यामध्ये आहे. बाळासाहेबांनंतर शिवसेनेचे नेतृत्व राज ठाकरे यांनी करावे, असे सातत्याने सांगणारा एक नोठ वर्ग आहे. राज आणि उद्धव यांनी एकत्र यावे. एकनाथ शिंदे आणि भाजपला सडेतोड उत्तर दूर्यावे, असा आवाज आता हळूहळू पुन्हा नव्याने ऐकायला येत आहे. तशी शक्यता अत्यंत धूसर आहे, तरीही असे झाले तर मुंबई महापालिका निवडणुकीत त्याचे मोठे नुकसान घेण्यांदे गटाला आणि भाजपला होऊ शकते. म्हणून उद्धव आणि राज यांनी कोणत्याही परिस्थितीत एकत्र येऊ नये ही एक छोटी शक्यता यामागे आहे. राज आणि उद्धव यांनी एकत्र न येता, पडद्याआड जागा वाटपात उठडजोडी करू नयेत, हा हेतू आता उधडणे बोलला जात आहे. सगळ्यात महत्वाचे म्हणजे मुंबईवर ठाकरे या नावाचे असणारे गारुड, असे एका रात्रीतून कमी होणारे नाही. त्यामुळे एक तरी ठाकरे आपल्यासोबत असलाच पाहिजे, या इतूने सध्या राजकीय नेतृत्यांच्या 'शिवीर्थी'वर वकरा वाढल्या आहेत. गेल्या काही दिवसांतला राजकीय घटनाक्रम पाहिला तर राजभेटीचे ('राज' समजण्यास मदत होईल. शिवसेना भवन कोणाचे? असा विषय सुरु झाला तेव्हा वेगां सेना भवन शिंदे गट उभे करणार, अशा बातम्या आल्या. त्यावेळी राज ठाकरे यांना वारसा विचारांचा असतो-वास्तुचा नाही, अशी प्रतिक्रिया दिली होती. एकनाथ शिंदे यांना आपण हिंदुत्वाच्या रक्षणासाठी महाविकास आघाडीतून बाहेर पडलो, असे सांगतान बाळासाहेब ठाकरे, आनंद दिघे आणि हिंदुत्वाचा वारसा आपल्याला पुढे न्यायचारी आहे, असे विधान केले होते. राज ठाकरे यांना मनसेची सदस्य नोंदणी सुरु करताना 'हिंदूक रक्षक महाराष्ट्र सेवक', अशी घोषणा दिली नाथ शिंदे यांची शिवसेना आणि राज ठाकरे यांचा मनसे दोघांचेही दोघांनीही हिंदुत्वाला घातलेली साद पुरेशी बोलकी आहे. एकनाथ शिंदे महाविकास आघाडी सरकारमध्ये मंत्री असताना आनंद दिघे यांच्यावरील 'र्धमवीरी' चित्रपट आला होता. त्या चित्रपटात एक दृश्यात राज ठाकरे आनंद दिघे यांना भेटायल जातात, असा प्रसंग जाणीवर्पूर्वक कापल गेल्याची टीका मनसेने केली होती. मात्र अशी टीका वेळेनुसरूप विसरायच्या असतात, एवढा राजकीय शहाणपणा या दोन्ही पक्षांकडे आहेत हे सगळे संदर्भ आणि पाश्रव्यभूमी पाहिली त शिवसेनेचे नेते आणि सध्या एकनाथ शिंदे गटात सामील झालेल्या सदा सरवणकर यांची प्रतिक्रिया बोलकी आहे. दरवर्षी शिवाजी पावसामुळे सभेसाठी आरक्षित करण्यासाठी ते स्वतः पर देतात. यावेळी त्याच्या मते या दसर्यांमध्ये मेळाव्याला मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस आणि मनसेची अध्यक्ष राज ठाकरे एकत्र आले तर आश्चर्य वारून येऊ नका, असे विधान त्यांनी केले आहेत. यापैक्षा वेगळे काय सांगायला हवे.

एक नगरसेवक आणि एक आमदार असणा या महाराष्ट्र नवनिर्माण सेनेचे प्रमुख राज यांच्या भेटीला गेले काही दिवस भाजप आणि मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांच्या शिवसेना गटाचे नेते का जात आहेत...? हा प्रश्न उभ्या महाराष्ट्राला पडलेला आहे. याचे उत्तर गणितीय पद्धतीने मिळाणर नाही त्यासाठी गेल्या दोन-अडीच वर्षांत घडलेला घटनाक्रम आणि सध्याची राजकीय परिस्थिती, गेल्या काही महिन्यांतील घटनाक्रमाची सांगड घालत जावे लागेल. शिवाय राज आणि उद्धव ठाकरे यांच्या स्वभावाचाही शोध घ्यावा लागेल. भाजपला कोणत्याही परिस्थितीत उद्धव ठाकरे वगळता शिवसेना स्वतःच्या ताब्यात हवी आहे. हे करताना उद्धव ठाकरे यांच्या शिवसेनेला सहानुभूती मिळाणर नाही, याची काळजी भाजपला आहे. एकनाथ शिंदे यांना उद्धव ठाकरेपासून बाजूला करण्यात हीच खेळी खेळली गेली. तुम्ही परत या. समोरासमोर बसून आपण चर्चा करू, असे उद्धव ठाकरे यांनी केलेले आवाहन एकनाथ शिंदे यांना देऊ केलेले मुख्यमंत्रिपद, उद्धव ठाकरे यांच्या उपलब्ध न होण्याचे दिले गेलेले असंख्य दाखले, ही सर्व पार्श्वभूमी महाराष्ट्राला ज्ञात आहे.

पूर्णपणे मोडून काढायचा असेल तर 'काट्याने काटा काढायचा' या न्यायाने राज ठाकरे यांना

तिकडे मंत्र्यांचा राजीनामा... आणि आपल्याकडे?

तसे पाहता घटना अगदी छोटी आहे. एक भारतीय महिला पर्यटनासाठी पोर्टुगालमध्ये गेली होती. ३४ वर्षांची ही महिला ३९ आठवड्याची गर्भवती होती. पोर्टुगालची राजधानी लिस्बनमध्ये अचानक तिची प्रकृती बिघडली. तिला तिथल्या सर्वात मोठ्या सांता मारिया इस्पितलात नेण्यात आले. इस्पितलाने प्रसूती कक्षात खाट उपलब्ध नाही असे सांगन शहरातल्या दुसऱ्या इस्पितलाकडे तिला पाठवले. दुसऱ्या इस्पितलात पोहोचण्यापूर्वीच त्या महिलेने प्राण सोडले. मृत आईच्या गर्भातून मूल सुरक्षित बाहेर काढण्यात इस्पितलाला यश आले. परंतु, या घटनेने पोर्टुगालमधील राजकारणात जणू भुकंप आला. सरकारी व्यवस्थेची इतकी चिरफाड सुरु झाली की नाइलाजाने पंतप्रधान अंतोनिओ कोस्टा यांना आरोग्यमंत्री डॉ. मार्टी टेमिडो यांचा राजीनामा घ्यावा लागला. टेमिडो कोणी सामान्य महिला नाहीत. कोविड साथीच्या काळात पोर्टुगालला ख्वास्थ ठेवण्यासाठी या मंत्रीबाईंनी खूप मोठे काम केले. जगभर त्यांची तारीफ झाली होती. अशा व्यक्तीकडून राजीनामा घेण्यात आला. यातून दिला जाणारा संदेश अगदी स्पष्ट आहे; तो म्हणजे प्रत्येक व्यक्तीचा जीव महत्वाचा! भले तो देशाचा नागरिक असो अथवा पाहुणा!! व्यवस्थेतील डिसाळपणा कोणत्याही प्रकारे सहन केला जाणार जाता कामा नये. आपल्याकडे तर अशा घटना देशाच्या कुठल्या ना कुठल्या भागात रोजच होत असतात. पण मग आपल्या देशात पोर्टुगालप्रमाणे आरोग्य सेवेच्या बाबतीत अजिबात कुचराई होणार नाही, असे धोरण का नसावे? अशी दुर्दैवी घटना घडते तेव्हा आरोग्यमंत्रांची गोष्ट सोडाच, एखाद्या इस्पितलाचा एखादा अधिकारी निलंबित झाला असे तरी आपल्याकडे होते का?

मला गेल्या वर्षाची एक घटना आठवते. केंद्रीय आरोग्यमंत्री मनसुख मांडविया एक दिवस सामान्य रुण होऊन दिलीच्या सफदर जंग इस्पितळात पोहोचले आणि एका बाकावर बसले. तेथे काय चालले आहे हे त्यांना पाहायचे होते. तेवढ्यात एका रक्षकाने त्यांना दंडुक्याने ढोसून ढकळूनही दिले. नंतर इस्पितळातील चिकित्सा सुविधेचा शुभारंभ करताना मांडविया यांनी स्वतःच ही गोष्ट सांगितली. त्यांनी हेही सांगितले की एक ७५ वर्षीय महिला तेथे आली. आपल्या मुलासाठी तिला स्टेचर पाहिजे होते. परंतु तेथील व्यवस्थेने तिला कोणताही मदत केली नाही. आरोग्यमंत्र्यांनी दिलेल्या कबुलीचे मला कोणतेही आश्चर्य वाढले नाही. कारण ही अशी अव्यवस्था तर प्रत्येकच सरकारी इस्पितळात असते आणि प्रत्येकाला हे सगळे ठाऊक आहे. नीती आयोगाने गेल्या वर्षी 'रिपोर्ट ऑन बेस्ट प्रेक्विटसेस इन द परफॉर्मन्स ऑफ डिस्ट्रिक्ट हॉस्पिटल्स' या शीर्षकाचा एक पाहणी अहवाल जाहीर केला. हा

अहवाल २०१७-१८ या दोन वर्षातल्या परिस्थितीचा होता. त्यातून समोर येणारे वास्तव अस्वस्थ करणारे आहे. हा अहवाल असे सांगतो की देशातल्या ७०७ जिल्हा रुग्णालयांपैकी एकही रुग्णालय अपेक्षित कसोट्यांवर शंभर टक्के उतरले नाही. अहवालातल्या उर्वरित आकडेवारीत मी जाऊ इच्छित नाही. परंतु आरोग्य सेवेच्या बाबतीत आपली व्यवस्था सपशेल अपयशी झालेली आहे; या वास्तवाचा स्वीकार करावा लागेल. जागतिक आरोग्य संघटनेनुसार प्रत्येक लोकसंख्येतील दर ९००० लोकांमागे किमान पाच खाटा असणे आवश्यक आहे. परंतु आपल्याकडे ही संख्या ०.४ च्या आसपास आहे. जपानमध्ये ही संख्या ९३ आहे. दुर्दैवी वास्तव हे, की देशात आरोग्य क्षेत्राला आपण कधीही प्राधान्य दिलेले नाही. आपल्याकडे एकूण देशांतर्गत उत्पन्नाच्या जेमतेम एक टक्का खर्च आरोग्य सेवेवर केला जातो. ब्रिटन, अमेरिकेसारख्या देशात हे प्रमाण ८ टक्क्यांच्या आसपास आहे. जगातल्या एकूण मधुमेहाच्या रुग्णांपैकी ९७ टक्के भारतात आहेत हे आपल्याला माहीत आहे काय? यामुळे भारताला जगाची मधुमेह राजधानी हस्टले जाऊ लागले आहे. परंतु त्याकडे सरकारचे अजिबात लक्ष नाही.

घटकाभर आपण या सगळ्या गोष्टी बाजूला ठेवल्या तरी सगळ्यात मोठा प्रश्न हा आहे की ज्या काही सेवासुविधा आपल्याकडे आहेत त्यांचा तरी उपयोग ठीकठाक रीतीने केला जातो का? जिल्हा आणि पंचायत पातळीवर आरोग्य सुविधांसाठी सरकारकडून पुष्कळ खर्च होतो. सुपर स्पेशलिटी हास्पिटल्स तयार झाली आहेत. सरकारी व्यवस्थेत डॉक्टर्स, परिचारिका, उपकरणे आणि अन्य पायाभृत सविधांवर जितका खर्च

केला जातो तितका खासगी इस्पिटलातही होता नाही. परंतु लोक सरकारी इस्पिटलात जाणे पसंद करत नाहीत; कारण तेथे गेल्यास रुग्णाला अन्न संसर्ग होण्याची भीती वाटते. साफ्टसफाई नीचे होत नाही. येत्रे बंद असतात. औषधे संपर्लेले असतात. मी केवळ दोष द्रुयायचा म्हणून देत नाही, या वास्तवाचा स्वीकार तर करावाला लागेल. तुम्ही कधीतरी सरकारी इस्पिटलात जाऊन पहा. तेथे एक प्रकारची उदासीनत पसरलेली असते. ॲम्ब्युलन्स मिळाली नाही म्हणून आपल्या पत्रीचे प्रेत खांद्यावरुन नेल्याच्या कितीतरी घटना बातम्यांमध्ये येणे असतात. इस्पिटलात आग लागून बालकांची बळी जातात. अक्सिजनचा पाईप फुटून रुग्णांची मृत्यू होतो.. अशा कितीतरी गोष्टी आपल्याकांची सतत होत असतात! परदेशातील सरकारी इस्पिटले नवकीची इथल्यापेक्षा चांगली असतात भारताबद्दल बोलायचे तर मुंबईत सरकारी आणि मनपाच्या इस्पिटलांची स्थिती पुष्कळ चांगली आहे. पण प्रश्न असा आहे की छोटी शहरे आणि ग्रामीण भागात सरकारी इस्पिटलांमध्यर्थी व्यवस्था आपल्याला सुधारता का येत नाही? कोणी मंत्री खासदार, आमदार, जिल्हा परिषदेचा अधिकाऱ्य नगरसेवक किंवा एखादा मोठा अधिकाऱ्य उपचारी घेण्यासाठी सरकारी इस्पिटलात का जात नाही आरोग्य सेवा सुधाराच्या असतील तर सांग लोकप्रतिनिधी आणि सरकारी अधिकाऱ्यांची तसेच त्यांच्या कुटुंबीयांचा उपचार सरकारी इस्पिटलातच होईल, असा नियमच केला गेला पाहिजे... मग पहा कसा चमत्कार होतो ते!

कागदावरची आमदारकी!

पडत्या फळाची आज्ञा म्हणतात, त्याप्रमाणे मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांची विनंती मान्य करण्यात आली. विधान परिषदेवर राज्यपालांनी नियुक्ती करण्यासाठी पूर्वीच्या सरकारने पाठविलेली यादी रद्द करावी, याबाबतचे मुख्यमंत्रांचे पत्र मिळून घोवीस तासही उलटले नाहीत, तोवर ती यादी रद्द करून नव्या सरकारला नव्याने बारा जणांची विधान परिषदेवर निवड करण्यास वाट मोकळी करून देण्यात आली. उद्घव ठाकेर यांच्या नेतृत्वाखालील महाविकास आघाडी सरकारच्या राज्य मंत्रिमंडळाने १२ नोव्हेंबर २०२० रोजी झालेल्या बैठकीत बारा जणांची यादी मंजूर करून राज्यपाल भगतसिंग कोश्यारी यांच्याकडे पाठविली होती. दोनच महिन्यांनी त्या घटनेला दोन वर्ष झाली असती. महाविकास आघाडी सरकार आणि राज्यपाल यांच्यात विविध विषयांवरून वितुष्ट निर्माण झाले होते. परिणामी, राज्य मंत्रिमंडळाने पाठविलेली यादी कधी मान्य करायची याचा काही कालावधी कायद्याने निश्चित केलेला नाही. त्यामुळे आपणास वाटेल तेहा ती मंजूर करू, अशीच भूमिका कोश्यारी यानी घेतली. त्या बारा जणांपैकी काही नावांविषयी राज्यपालांनी आक्षेपही घेतलेले नव्हते किंवा तसा काही अभिप्रायही राज्य सरकारला कळविला नाही. वास्तविक ही एका प्रथेप्रमाणे करायची प्रक्रिया आहे.

राज्य सरकारच्या सलूळ्याने किंवा सरकारने शिफारस केलेली नावे मान्य करून विधान परिषदेवर नियुक्त करताना राजकीय मतप्रवाहाचा विचार करायचा नसतो. ज्या सहा राज्यांत विधान परिषद हे वरिष्ठ सभागृह आहे, त्या राज्यांचे राज्यपाल नेमणारे केंद्र सरकार एका राजकीय पक्षाचे किंवा आधारीचे आणि या सहा राज्यांपैकी काही राज्यांत केंद्रातील पक्षांच्या विरोधातील सरकार सत्तेवर होते. मात्र, असे वाद कोठे झालेले आढळून येत नाही. उत्तर प्रदेशात राम नाईक राज्यपाल असताना अखिलेश यादव यांच्या नेतृत्वाखाली समाजवादी पक्षाचे सरकार होते. उत्तर प्रदेशात देखील विधान परिषद आहे. सरकारने शिफारस केलेल्या काही नावांविषयी राज्यपाल राम नाईक यांना आक्षेप होते ते त्वरित राज्य सरकारला कळविण्यात आले. सरकारने अपेक्षित दुरुस्ती केली आणि राज्यपाल नियुक्त सदस्यांचा मार्ग मोकळा झाला. हा एक लोकशाही परंपरा जपण्याचा भाग आहे. सभ्यता, परंपरा आणि लोकशाही संकेत पाळून लोकशाहीतील संस्थांची प्रतिष्ठा राखायची असते. राज्यपातळीवर वरिष्ठ सभागृह विधान परिषद आहे. देशपातळीवर राज्यसभा हे संसदेचे वरिष्ठ सभागृह आहे. तेथे राष्ट्रपती नियुक्त काही सदस्य असतात. केंद्र सरकारच्या शिफारशीनुसार राष्ट्रपती महोदय त्यांच्या नियुक्त्या करीत असतात. सध्या महाराष्ट्रात ज्या नियुक्त्या दीर्घकाळ रखडल्या त्याप्रमाणे सहा राज्यांतील विधान परिषदेत आणि राज्यसभेत असा वाद झाला नाही. वास्तविक महाराष्ट्रात वादही झाला नाही. अहंकारभावाने यात मात केली आहे. भाजपकडून खासगीत सांगण्यात येत होते की, महाविकास आधारीचे सरकार लवकरच कोसळणार आहे. भाजपच्या नेतृत्वाखाली नवे सरकार येईल तेव्हा आपल्या पक्षाच्या सदस्यांची किंवा भाजप समर्थकांची नियुक्त्या करण्याची शिफारस करण्यात येईल. तोवर या नियुक्त्या होऊच नयेत, अशी गोपनीय मोहीचा चालविली गेली. वरिष्ठ सभागृहाच्या बारा जागा सुमारे दोन वर्षे रिक्त आहेत. यादरम्यान विधिमंडळाची अधिवेशने झाली. आता नवे सरकार आले आहे. ते पूर्णतः स्थिरस्थावर झालेले नाही. तरी या सरकारने मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांना सर्वाधिकार देऊन राज्य सरकारने शिफारस केलेली यादी रद्द करण्याची मागणी केली आहे. पत्र मिळताच राज्यपाल भगतसिंह कोश्यारी यांनी ही मागणी मान्य केली.

शिक्षण व्यवस्थेचा!

वर्षानुवर्षाच्या पठडीत मुरलेल्या भारतीय शिक्षण व्यवस्थेला करोन विषाणूच्या साथीने अकलित धक्का दिला. त्या धक्क्यातून अद्यापही न व्यवस्था सावरली, ना विद्यार्थी, ना शिक्षक. दरवर्षीच्या चालीरीती पाळून शिक्षकांना फुले, गजरे देऊन आज शिक्षक दिन साजरा होईल. यंदा भर म्हणून शाळांच्या भिंतीवर शिक्षकांचे छायाचित्र लटकलेले असेल आणि शिक्षक शासकीय अहवालांची कागदी भेंडोली रंगवण्यात व्यग्र असतील. हे सर्वजण ज्या अध्ययन- अध्यापन, कौशल्य विकास, मूल्यमापन अशा व्यवस्थेचा भाग आहेत ती व्यवस्था शेवटचे उसासे सोडत असेल. दोन वर्षांनंतर करोनाची साथ ओसरल्यावर सेनिटायझरचे फवरे मारून शाळा सुरु झाल्या. आता करोनाच्या साथीत दगावलेल्यांमध्ये भारतातील शिक्षणव्यवस्थेचा मृत्यु लपवण्याची धडपास दृष्ट्या सुरु आहे. उच्च शिक्षणमंत्री चंद्रकांत पाटील यांनी तंत्रनिकेतनांच्या निकालाच्या अनुषंगाने मांडलेले मुद्दे याचीच साक्ष देतात. दोन वर्षे संगणक मोबाईलच्या पटलाकडे पाहून पेक्षा कानातून आणि पटलावर उमटलेल्या अक्षरांतून जेवेद मेंदूपूर्यं पोहोचेल तेवेड पोहोचवणे म्हणजेच शिक्षण आणि वेगवेगळ्या कुप्त्या वापरून, बहुपर्यायी प्रशोत्तरांची उत्तरे देऊन मिळालेले गुण म्हणजेच ‘गुणवत्ता’ असा सवयीने परंतु दृढ समज झालेल्या विद्यार्थ्यांनी पुढ्हा एकदा जुन्या चौकटीत बसणे जमेनासे झाले आहे. अगदी इंजीनिअरिंगच्या विद्यार्थ्यांची देखील हीकृ कथा. पटलावर यंत्राची चित्रे पाहून त्याचा वापर, भाग, तंत्र याची रड्डा मारलेली उत्तरे पटापट खुणा करून सोडवणाऱ्या भावी अभियंत्यांना प्रत्यक्ष प्रत्यक्ष कार्याशाळेत नजेरेला पडणारे यंत्राचे अवाढव्य स्पष्ट अंगावर काटा उभा करते आहे. प्रत्यक्ष समोर कागार आणि दाटी पेन असल्यापैकी त्रुटी उत्तरे सेवेनार्थी तांत्री आवेदत

आणां हाता पन आल्यावर पराक्षत उत्तर सुचनाशा झाला आहत. दोन वर्षे गुणपत्रिकेत ८०, ९० गुण पाहण्याची सवय झाल्यानंतर आता ४० गुण मिळवताना होणारी दमधाक विद्यार्थ्यांना मेटाकुटीला आणते आहे. त्यामुळे आता परीक्षा देण्याची सवय राहिली नाही म्हणून परीक्षा पद्धत बदलण्याची, निकालात सवलत देण्याची मागणी विद्यार्थी बिनदिककत कसला लागले आहेत. तंत्रनिकेतनांच्या निकालाचा मुद्दा वर्चेत आला असला तरी जवळपास सर्वच विद्यापीठातील, विद्याशाखांतील विद्यार्थ्यांची हीच परिस्थिती आहे. ही विद्यार्थ्यांची परिस्थिती आहे तर शिक्षकांचीही फार काही वेगळी नाही. अध्यापनाचे माध्यम, बदलेल्या सवयी यांमुळे आता जुन्या साचाशी जुळून घेताना शिक्षकांनाही जड जात असल्याचे ते सांगतात. पूर्वी रोज एक तास एका पाठासाठी किंवा घटकासाठी पुरायचा नाही. वर्षांअखेरीस जादा तास घेण्यावरून शिक्षक खोलीत वादविवाद ढायचे. आता ४५ मिनिटेही खूप होतात. ऑनलाइन तसिका घेताना पॉवर पॉइंटवरील सादरीकरण करायचे, तेच विद्यार्थ्यांनाही पाठवायचे. त्यातील मुद्द्यांवरून - म्हणजे खरेतर ते पाठ करून - विद्यार्थी परीक्षा देत होते. हीच सवय अधिक लागली आहे, असे मत एका प्राध्यापकांनी व्यक्त केले. दुसऱ्या एका कलव विद्याशाखेच्या प्राध्यापकांनी सांगितलेला अनुभवही असाच काहीसा आहेत. विद्यार्थी आणि शिक्षकांमधील संवाद हा वर्गातील अविभाज्य भाग होता कधीतरी विषयांतर होऊन वर्गात गप्पा होत असत मात्र, त्यातूनही विद्यार्थी शिकत असत. काही विद्यार्थ्यांची कौटुंबिक पाश्वभूमी, अडचणी हेही आम्हाला माहिती असायचे. आता हा संवाद खूप कर्मी झाला आहे. नवे विद्यार्थी हळूहळू रुक्त आहेत. मात्र, संवाद साधण्याची, म्हणणे मांडण्याची शंका विचारण्याची सवय फारशी राहिलेली नाही. एक किंवा दोन वर्षे ऑनलाइन वर्गांमध्ये लॉग इन करून हजेरी लावण्याचा विद्यार्थ्यांना संवाद साधताच येत नाही, असे त्या प्राध्यापकांनी सांगितले. फल्या वापरण्याची फल्यावर लिहिण्याची सवय मोडल्याची खंत एका कनिष्ठ महाविद्यालयाच्या शिक्षिकेने व्यक्त केली. शाळांमधील विद्यार्थी आणि शिक्षकांची परिस्थिती थोडी वेगळी आहे ते रचनेमुळे. मात्र बदललेल्या सवयी आणि जुन्या, नव्य पद्धतीच्या वापरातील गोंधळ हा तेथेही आहे. शाळांमध्ये एकाच वर्गातील विद्यार्थ्यांच्या कौशल्यांमध्ये खूप फरक आहे.

